

เทศน์เช้า วันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมนะ เรามาประพฤติปฏิบัติธรรมกัน เราแสวงหาสังขาร ฟังธรรมๆ เขาบอกธรรมะเป็นธรรมชาติ ก็ผลัดออกไป ธรรมชาติมันอยู่ข้างนอก ธรรมชาติเป็นเรื่องข้างนอก แต่เขาไม่ได้มองธรรมชาติข้างใน ธรรมชาติข้างในคือการเวียนว่ายการเกิด ถ้าการเวียนว่ายตายเกิดเราอยากจะพ้นจากทุกข์ เพราะเราเกิดมาทุกคน ชีวิตนี้มีความสำคัญพอสมควร ถ้าคนที่มีบุญกุศลชีวิตของเขาที่มีทุกข์บีบคั้นอยู่เป็นเรื่องธรรมดา เพราะทุกข์เป็นอริยสัจ

ที่นี้ทุกข์เป็นอริยสัจ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพูดความจริง ถ้าพูดความจริงโดยทั่วไปเราเสนอ เสนอว่าเป็นความสุข ถ้าความทุกข์ ทุกคนปฏิเสธ ทุกคนจะหลีกเลี่ยง ทุกคนไม่ต้องการพบมัน ทุกคนจะปรารถนาแต่ความสุข แต่ความสุข เห็นไหม ความสุข ความทุกข์ มันเป็นสุขเวทนา ทุกขเวทนา มันเป็นสังขารอันหนึ่ง แล้วอุเบกขาละ จะวางตรงกลางๆ คนที่วางตรงกลาง วางตรงกลางจนไม่ทำสิ่งใดเป็นประโยชน์กับตัวเองเลย สิ่งนั้นไม่เป็นประโยชน์กับตัวเอง

ถ้าเขาบอกว่าสิ่งนี้เป็นทุกข์ๆ สังขารนี้เป็นทุกข์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเสนอสังขาร แต่เราปฏิเสธกันไง เราอยากแสวงหาความสุข ความสุขในโลกนี้ เห็นไหม ความสุขเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป ไม่มีสิ่งใดคงที่หรือ ความสุขที่แสวงหากันมันเป็นเรื่องของสมมุติทั้งนั้นแหละ สมมุติเพราะอะไร เพราะใครพอใจสิ่งใดก็มีความสุขอย่างนั้น

ฉะนั้น ที่เรามาแสวงหากัน นี่สังขารๆ เราแสวงหาสังขาร ให้เห็นทุกข์ ทุกข์ควรกำหนด แต่เราไม่เห็นทุกข์กันไง เราเห็นแต่ผลของมัน วิบาก วิบากคือผลของทุกข์ ทุกข์มันต้องมีเหตุที่มาที่ไปสิ ถ้ามีเหตุที่มาที่ไป เหตุที่มาที่ไปมันอยู่ที่ไหนละ

เหตุที่มาที่ไปคือว่า เราไม่รู้จักมัน เราไม่รู้จักมัน เห็นไหม เราไม่รู้จักมัน เราไม่เห็นตัวตนของมัน แต่เราเห็นวิบาก คือผลของมัน ถ้าผลของมัน ผลของมันก็ปฏิเสธกัน จะให้มีแต่ความสุขๆ แล้วความสุขมันมาจากไหนละ เราจะหาความสุขมาจากไหน

ถ้าความสุข สิ่งที่เราแสวงหาที่เราแสวงหาสัจธรรม เรามาเพื่อประพฤติปฏิบัติกันนะ ถ้าคนที่มาประพฤติปฏิบัติ มันต้องประพฤติปฏิบัติจากภายใน มันต้องเสียสละ เสียสละ เห็นไหม คุณิพระที่เราจะบวชเป็นพระต้องเสียสละ เสียสละสิทธิเสรีภาพทางโลก

ถ้าทางโลก เห็นไหม มนุษย์มีสิทธิเสรีภาพเสมอกัน ทำสิ่งใดก็ได้ พระเราก็ต้องอยู่ได้ กฎหมายของโลกด้วย แล้วพอบวชมาแล้วเราถือศีล ๒๒๗ เราก็ต้องมีศีลธรรมบังคับอีกชั้นหนึ่ง เห็นไหม เราก็เสียสละมา เราเสียสละมาแล้วเราถึงมาบวชเป็นพระ มาประกาศตนเป็นศากยบุตร พุทธชิโนรส เราบวชเป็นพระ นุ่งห่มจีวรเป็นธงชัยของพระอรหันต์

ถ้าธงชัยพระอรหันต์ เวลาปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างไรละ เวลาบวชมาแล้วมัน โคนผม โคนมามัน เป็นเรื่องของโลกทั้งนั้นแหละ นี่มันบวชแต่ร่างกาย แต่พอบวชมาแล้วเราต้องมาประพฤติปฏิบัติแสวงหาสัจธรรมกันเพื่อจะบวชหัวใจของเรา

ถ้าเราบวชหัวใจของเรานะ หัวใจเป็นธรรมขึ้นมาแล้ว มองเห็นสิ่งใดนี้ธรรมสังเวชนะ ครูบาอาจารย์ของท่านเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ท่านมองสิ่งใดแล้วท่านสงสาร ท่านสลดสังเวช ท่านอยากช่วยเหลืออยากเจืองาน แต่อยากเจืองานจะไปเจืองานใครละ ไปเจืองานใครเขาไม่รู้ เขาไม่รู้ว่าเราจะเจืองานเขา ไปบอกสิ่งใดเขา เขาก็ปฏิเสธไป

บอกว่าชีวิตนี้เป็นทุกข์

ทุกข์ที่ไหน มันจะมีแต่ความสุข แสวงหาอยู่ ปากกัดตีนถีบก็เพื่อความสุขของเรา นี่ไง

ชีวิตนี้เป็นความทุกข์ แต่ไม่ใช่เป็นความทุกข์แล้วทำลายตัวเองไป เขาบอกว่าโลกนี้มีเพราะมีเรา ถ้าไม่มีเรา โลกนี้มันก็ไม่มีสิ่งต่างๆ เขาเชื่อดอก เขาทำร้ายตัวเอง เขาจะฆ่าตัวตาย เขาบอกว่าโลกนี้มีเพราะมีเรา เขาทำลายชีวิตของเรา นี่ไง ถ้าทำลายของเรามันผิด

ทำลายอวิชาต่างหาก ทำลายความไม่รู้ ทำลายสิ่งที่เป็นความสกปรกโสภณในหัวใจต่างหาก เราไม่ได้ทำร้ายตัวเอง เราทำลายกิเลสอวิชาที่มันเกาะกิน คุณิ กาลา กาลา มันเกาะกิน อยู่ที่ดินไม้ มันหาอาหารจากต้นไม้ นั่น กิเลสมันก็เกาะกินหัวใจของเรา ถ้ากิเลสมันเกาะกินหัวใจของเรา แล้วเราจะทำลายๆ เราไปทำลายหัวใจของเราหรือ

กิเลสมันเกาะกินที่ไหนต้องทำลายที่นั่น เพราะจิตนี้ไม่เคยตาย ยิ่งทำลายยิ่งสว่างไสว ยิ่งทำลายยิ่งแพรวพราว ยิ่งทำลายยิ่งมีคุณค่า เห็นไหม ที่เราบวชแล้วเราก็ต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เพื่อสังฆกรรมอันนี้ คนจะปฏิบัติต้องมีสติมีปัญญา

เมื่อวานมีคนมาหาคณะ เขาเป็นนักการเมืองท้องถิ่น เขาบอกเขาจะเอาพนักงานของเขา มาฝึกหัด มาวัดเพื่อปฏิบัติธรรม

เราบอก เราเห็นด้วยนะ เราเห็นด้วยเลย ทรัพยากรมนุษย์ คุณดี ตอนนี้อยู่ที่บริษัทต่างชาติเขาต้องมีการอบรม ต้องมีการสัมมนาตลอด เพื่ออะไร? เพื่อให้บุคลากรของเขาทันโลก ให้บุคลากรของเขาฉลาด ให้บุคลากรของเขามีคุณภาพ

เดี๋ยวนี้ในปัจจุบันนี้ ในหน่วยราชการต่างๆ เขาจะพาข้าราชการของเขาไปประพฤติปฏิบัติ ไปเพื่อฟื้นฟู ไปทำให้บุคลากรของเขามีสติมีปัญญา เราเห็นด้วย

เขาจะขอมาประพฤติปฏิบัติที่นี่

เราบอก เราเห็นด้วยหมดเลยนะ เราเห็นด้วยกับทรัพยากรมนุษย์ เห็นด้วยกับหัวใจของคน เห็นด้วยกับทุกๆ อย่างเพื่อการพัฒนา แต่ให้ไปปฏิบัติที่อื่น เพราะว่าถ้าไปที่อื่นแล้วเขาจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกพร้อมมูล เขาจะทำได้ให้เป็นประโยชน์ใช่ไหม แต่ถ้าจะมาที่วัดเรา มันมีแต่ความขาดแคลนไปทั้งนั้นแหละ

ถ้ามาแล้ว เห็นไหม คุณดี คนที่เขาทำหน้าที่การงาน เขาอยากมีตำแหน่งหน้าที่การงานกัน เพื่อสัมมาอาชีพของเขา แล้วเขาทำงานของเขา เขาก็ว่าสิ่งนั้นเป็นความสะดวกสบายของเขา แล้วเราพามาวัด มาวัดแล้วนะ หลวงปู่ฝั้นบอกว่า ไปวัดนี้ไปวัดใจ มีข้อวัตรปฏิบัติวัดหัวใจ

ถ้ามีข้อวัตรปฏิบัติ เห็นไหม คุณดี ภิกษุอยู่ป่า เขาอยู่ป่าของเขา เขามีข้อวัตรปฏิบัติของเขา นี่ ออกบิณฑบาตเป็นวัตร เข้าขึ้นมาน้ำอาหารเสร็จแล้ว สิ่งที่เหลือนั้นให้กับสัตว์ไป ล้างบาตร เก็บบาตร เช็ดบาตรแล้วเข้าทางจงกรม นั่งสมาธิภาวนา พยายามหาความสงบของใจให้ได้ ถ้าถึงเวลา ตอนบ่ายแล้ว ถ้ามีเวลาที่ปิดกวาดในที่บริเวณนั้น เขามีข้อวัตรของเขา

พอปิดกวาดเสร็จแล้ว ถ้าเราอยู่ที่ไกลจากแหล่งน้ำ เราต้องไปหาแหล่งน้ำ เราต้องไปสรงน้ำ เอน้ำมาไว้ใช้ไว้สอย กลับมาเสร็จแล้ว ตกเย็นเราก็ภาวนาของเรา จนหัวค่ำ เราก็ทำวัตรของเรา ทำ

วัตรของเราเสร็จแล้วเราจะภาวนาต่อเนื่องกันไป ถึงเวลาจะพักผ่อน พักผ่อนแล้วพอก่อนสว่าง ตื่นขึ้นมาแล้วก็ภาวนาต่อ เข้าขึ้นมาเราก็ออกปฏิบัติ

นี่มันมีข้อวัตร พระป่าเขาอยู่กันอย่างนั้น เขาไม่พะรุงพะรังไง

แล้วชวนกันมา ทรัพยากรมนุษย์ จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มาถึงแล้วไม่มีอะไรเลย มีแต่ต้นไม้กับใบไม้ แล้วเขาจะคิดอย่างไร จิตใจของคนที่ยังไม่เป็นธรรม เขามองไม่ออกหรือ ก็บอกว่าจะไปพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ แล้วจะเอามาทิ้งมาขว้างกันอย่างนี้ แล้วมันจะไปพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ไหนล่ะ

ถ้าจิตใจของคนมันต่ำ จิตใจของคนที่ยังเข้าไม่ถึงวัณณะ ให้เขาพัฒนาของเขาก่อน ให้ไปปฏิบัติวัตรที่เขาไม่มีความสะดวก

เราเห็นด้วยในการพัฒนา เราเห็นด้วยกับการปรับปรุงหัวใจของคน เราเห็นด้วยทุกๆ อย่างเลย แต่ถ้ามาปฏิบัติที่นี่...ไม่ ให้ไปปฏิบัติที่วัดอื่น แล้วที่นี่ปฏิบัติแต่คนที่ตั้งใจ คนที่ตั้งใจ คนที่เสียสละแล้ว คนที่เสียสละสิ่งอำนวยความสะดวกทางโลกมาแล้ว อำนาจความสะดวกทางโลกมาแล้วมันทุกข์ยากขนาดไหนล่ะ มันก็ยังมีทุกข์ความยากอยู่ที่นี่ ลองเสียสละสิ

หลวงปู่มั่นท่านอยู่ที่ถ้ำสาริกา เวลาท่านเจ็บไข้ได้ป่วยขึ้นมาท่านก็ไปเก็บรากไม้มาต้มกินของท่าน ท่านบอกเคยรักษาหายมาตลอดเลย แล้วพอถึงเวลาเอามาต้มกินอย่างไรมันก็ไม่หาย นี่ไง ปัจจัย ยารักษาโรค ปัจจัย ๔ ไร ถ้ารักษาโรคไม่หาย ตั้งสัจจะเลย กินหมอนี่หม้อสุดท้าย ถ้าไม่หายจะไม่กินยาอีกแล้ว

คนเราเกิดตายๆ มันก็เกิดตายมาทั่วโลกแล้ว จะใช้ธรรมโอสถ สละทิ้งยานั้นเลย สละทิ้งยาภาวนาเต็มที ธรรมโอสถเข้ามาฟอกร่างกายนี้ แล้วตั้งธรรม อริยสัจ สัจธรรมฟอกหัวใจไปพร้อมกัน เห็นไหม

ถึงเวลาแล้ว ถ้าปัจจัย ๔ สิ่งที่ว่ายาที่ต้องมารักษาโรค แล้วเราก็ฉันทมา เคยฉันทมาแล้วมันก็เคยบรรเทาอาการ โรคประจำตัวของท่านคือโรคท้อง ท่านมีโรคประจำตัวของท่าน ท่านเคยกินยานั้นมาก็หาย คราวนี้กินก็ไม่หาย ยิ่งกินเข้าไปยิ่งถ่ายออกมาเป็นเลือดๆ ตั้งแต่นี้ตั้งสัจจะเลย หมอนี่หม้อสุดท้าย แล้วเลิกกันแล้ว จะเป็นจะตาย พิสูจน์กันด้วยสัจธรรม นี่ครูบาอาจารย์ของเราท่านทำมาอย่างนี้ ท่านไม่อ่อนแอ ไม่แสวงหา ไม่ต้องการพะรุงพะรัง

“นี่ฉันเจ็บไข้ได้ป่วยนะ ฉันต้องการให้คนนั้นมาดูแลฉันนะ ฉันต้องการทุกๆ อย่างนะ” อย่างนี้มันไม่ใช่ เราเสียสละมาแล้วใช่ไหม เราเสียสละสิทธิเสรีภาพทางโลกมาแล้ว เราบวชมาเป็น ศากยบุตรพุทธชินโรส มีศีล ๒๒๗ ถ้าศีล ๒๒๗ เรามีข้อวัตรปฏิบัติของเรา เราจะทำของเรา ที่นี้ ทำของเรา เราทำเป็นจริงเป็นจังของเรา ถ้าเป็นจริงเป็นจังของเรา เป็นจริงเป็นจังขึ้นไป

ถ้าเป็นจริงเป็นจังขึ้นมาโดยกิเลสตัดหาความทะยานอยาก มันก็เป็นทิวฏฐิอันหนึ่ง เวลา หลวงตาท่านอยู่กับหลวงปู่มัน ท่านบอกว่าท่านถือธุดงค์ด้วยความเข้มงวดมาก แล้วเวลาก่อน เข้าพรรษา พระก็ถือธุดงค์ อธิษฐานกันหลายองค์เลย สุกท้ายแล้วก็เหลวไหลไป คือว่าไปละ ที่กันกลางพรรษา ก่อนออกพรรษา

ท่านถือของท่านเข้มงวดของท่านมาก ท่านบอกว่าเวลาท่านจัดบาตรให้หลวงปู่มัน ท่าน เป็นคนจัดอาหารให้หลวงปู่มันเอง บิณฑบาตเสร็จแล้วเอาบาตรไปแปะไว้ที่โคนเสา เอาผ้าปิดไว้ ไม่ให้ใครยุ่ง แล้วจัดอาหารของหลวงปู่มันเสร็จแล้ว เพราะพรรษาท่านมากท่านก็นั่งรอหลวงปู่มัน มา

พอถึงเวลา เห็นไหม “ศรัทธามาสาย ศรัทธามาสาย” คือศรัทธาของโลกเขามาสาย “มาสาย ขอใส่บาตรหน่อย ขอใส่บาตรหน่อย”

ก็เพื่ออย่างนี้ไง ตอนนั้นคนเราปฏิบัติ เห็นไหม ปฏิบัติ ถึงเวลาก็เอาจริงเอาจัง เอาจริงเอาจัง ก็เอาจริงเอาจังเพื่อละกิเลส แต่คนเรามีกิเลส เอาจริงเอาจังเพื่อจะฆ่ามัน มันก็อาศัยความเอาจริงเอา จังอันนั้นมาถือเป็นที่ภูมิมานะให้เกิดขึ้นในหัวใจของเรา แล้วเราเองจะแก้อย่างไร เรามีครูบา อาจารย์ ครูบาอาจารย์ท่านแก้ไขให้เป็นเปละๆ ไป

“ศรัทธามาสาย ขอใส่บาตรหน่อย ขอใส่บาตรหน่อย”

นี่ใส่บาตรมาแล้ว เพราะอะไร เพราะท่านเป็นคนจัดอาหารให้หลวงปู่มันเสียเอง นี่ไง ถ้า คนปฏิบัติไป คนที่มีกิเลสตัดหาความทะยานอยากมันก็เป็นแบบนี้ มันก็มีทิวฏฐิมานะของมันเป็น ธรรมดาของมัน แล้วเราเองเราจะทำอย่างไรเพื่อจะชำระล้างของเรา นี่พูดถึงว่าถ้าคนเข้มแข็งนะ

แต่ถ้าคนที่มีความจำเป็น คนมีความจำเป็นท่านก็จะลุ่มอล่วยให้ นี่ความจำเป็น เห็นไหม คนเรามีความจำเป็นนะ อย่างเช่นคนเจ็บไข้ได้ป่วย คนพิการบอกว่าฉันนั่งไม่ได้ ฉันนั่งไม่ได้ทำ อย่างไร

ถ้าเราตรง เห็นไหม “ต้องนั่ง ต้องนั่งสมาธิ”

นั่งไม่ได้ก็นั่งห้อยเท้าก็ได้ คนเจ็บป่วยนอน คนที่ร่างกายพิการนอนภาวนาก็ได้ ยืน เดิน นั่ง นอน ได้ทั้งนั้นแหละ แต่ถ้ายืน เดิน นั่ง นอน เพราะอะไร เพราะว่าในเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยมันก็มีการยกเว้นเป็นรายๆ ไป

แต่โดยหลัก ถ้าคนเรา เราเองออกแอดๆ เราอย่างนั้นไม่ได้ อย่างนี้ไม่ได้ อย่างนั้นไม่ได้

นี่ไง เวลามันอ่อนแอมันก็อ่อนแอจนทำให้เราเสียหาย เวลาเราจะเข้มแข็งมันก็เข้มแข็งจนเป็นทฤษฎีมานะขึ้นมา แล้วทำอะไรล่ะ มันหันซ้ายไปก็ติด หันขวาไปก็ติด ไปหน้าก็ติด ถอยหลังก็ติด เพราะอะไร เพราะมันเป็นเรา สรรพสิ่งนี้มันเป็นเราหมดเลย อะไรๆ ก็เป็นเราไปหมดเลย แล้วธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าให้ละมัน ทิ้งมัน ฆ่ามัน ทำลายมัน แล้วหา มันอยู่ที่ไหนล่ะ ถ้าหาไม่ได้มันก็อ้างอิงหมดเลย จินตนาการไป เปรตแพรวัวไปเลยนะ โอ๊ย! ปฏิบัติแล้วมันว่างหมด

ว่างนะ โรงพยาบาลศรีธัญญามันว่างเต็มโรงพยาบาลเลย มันขาดสติ โรงพยาบาลศรีธัญญามันว่างหมด ว่างจน เห็นไหม เวลาใครไปเยี่ยม เขาบอกคนบ้ามาเยี่ยมมันนะ มันเป็นคนดี นี่มันว่างอย่างนั้นหรือ

แต่ถ้าเราเริ่มต้นขึ้นมา เห็นไหม ถ้าเราจะมีคำบริกรรม เราจะมีอานาปานสติ เรามีสิ่งใดเราก็ต้องค่อยๆ ค่อยๆ สะสม ค่อยๆ พัฒนาขึ้นไป ครูบาอาจารย์ท่านเห็น ท่านเห็นสงสารตรงนี้ไง การปฏิบัติเริ่มต้นนะ การปฏิบัติเริ่มต้นหญ้าปากคอกมีปัญหา มาก หญ้าปากคอก เพราะคนเรามันไม่เคยรู้เคยเห็นสิ่งใดมา

รู้ เห็นไหม คุณติ เด็กน้อยไม่มีการศึกษา พ่อแม่ก็เลี้ยงดูมา พยายามส่งให้มีการศึกษา พอมีการศึกษามา นี่วิทยาศาสตร์ สิ่งที่เป็นวิทยาศาสตร์ต้องพิสูจน์ได้ จะมาปฏิบัติธรรมก็ต้องเป็นวิทยาศาสตร์ๆ

มันเป็นพุทธศาสนา มันเป็นความจริง มันเป็นปัจจัยจัดตั้ง เป็นสันทิฐิโก เนื้อวิทยาศาสตร์ เนื้อความรู้ ความเห็นในใจของมึง แต่เพราะอะไร เพราะมีวิชาชีพ เรียนสิ่งนี้มาแล้วก็มายี้ๆ ใจแล้วพอปฏิบัติมันก็ล้มลุกคลุกคลานใจ แล้วก็พิสูจน์ไม่ได้ๆ พิสูจน์ไม่ได้เพราะมันพะรุงพะรังในหัวใจไง

ฉะนั้น มันถึงต้องมีคำบริกรรม เอาจิตเกาะมันไว้ อย่าให้มันไปนอกกลุ่มนอกทาง เอาจิตเกาะ คำบริกรรมไว้ เอาจิตเกาะอานาปานสติไว้ ถ้ามันภาวนาไม่ได้ก็ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาที่มัน คิดทำลายเรา ปัญญาที่มันปรุงแต่งขึ้นมาจนเหยียบย่ำหัวใจของเรา มีสติตามมันไป มีสติตามมันไป มีสติตามความคิดนี้ไป

ถ้ามีสติปัญญาขึ้นมา มันรู้เองว่าความคิดเราถูกต้องดีงาม หรือไม่ถูกต้องดีงาม ความคิด ของเรามันถูกต้องดีงาม เห็นไหม ถูกต้องดีงามมาตั้งแต่เริ่มต้นระดับของท่าน ระดับคนที่ ขวนขวายไปเสียดละขึ้นมา ถ้าเสียดละขึ้นมามันก็เป็นเรื่องพระรุงพระรัง จะแบกหามมาเป็นสมบัติ ของตัว ถ้าแบกหามมาเป็นสมบัติของตัว ต้องทิ้งมัน ต้องทิ้งมันคือให้ใจมันเป็นปกติ

ถ้าความปกติของใจ คือจิตมันสงบระงับเข้ามา แล้วถ้ามันฝึกหัดใช้ปัญญา ตรงนี้ต่างหากที่ บอกว่าจะใช้ปัญญาๆ ตรงนี้ต่างหาก ถ้าเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากการวิปัสสนา ปัญญาที่เกิดขึ้นมาจากจิต ไม่ใช่ปัญญาที่เกิดขึ้นจากสมอง

ปัญญาที่เกิดขึ้นจากทางวิชาการที่เราศึกษามาเป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้า วิทยาศาสตร์ก็เป็นสมบัติของนักวิทยาศาสตร์ที่พิสูจน์ตรวจสอบมาเป็นกรณีๆ ไป ใครเป็น เจ้าของทฤษฎี เห็นไหม เขาค้นคว้ามา แล้วเขาทำทางวิชาการมา แล้วเขาให้เราต่อเนื่องกันไป นั่น มันเป็นสมบัติของเขา เราไปเรียนมา แต่สมบัติของเขาก็จริงของเขา เพราะเขาพิสูจน์ตรวจสอบ แล้วว่าเป็นอย่างนั้น ทางทฤษฎีต่างๆ เขาพิสูจน์แล้วว่ามันเป็นอย่างนั้น มันให้ค่าเป็นแบบนั้น ถ้า เราพิสูจน์ตรวจสอบมันก็เป็นอย่างนั้น

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติมาแล้ว วางธรรมวินัยไว้ เราไปศึกษามันก็เป็นทฤษฎีขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็เป็น สมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ของเรามันไม่มี ถ้ามันไม่มี ด้วยจินตนาการก็คิดว่า เป็นของเราๆ รู้ไปหมด แล้วพอปฏิบัติก็ล้มลุกคลุกคลาน สมบัติเราไม่มีไง มันเป็นสมบัติขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สมบัติธรรมสาธารณะ ธรรมส่วนตัวไม่มีขึ้นมาไง

แต่ถ้าเราจะเอาจริงขึ้นมา นี่เรานักปฏิบัติกันนะ เรามาปฏิบัติก็เพื่อใจของเรา เพื่อสมบัติของ เรา เพื่อความร่มเย็นเป็นสุขของเรา ถ้าความร่มเย็นเป็นสุขของเรา เราต้องเสียดละ ต้องละ ต้องวาง วางแล้วถ้ามันมีคำบริกรรม ปัญญาอบรมสมาธิขึ้นมา ถ้ามันสงบเข้ามา อ้อ! ตัวตนเป็นแบบนี้เอง ชีวิตคือไออุ่น ชีวิตคือจิตเดิมแท้ ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณเกิดในครรภ์ เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ

เกิดใน โอปปาทิกะ มันเวียนว่ายตายเกิดมาตลอด ไม่มีใครดูแลรักษามัน ถ้ามีคำบริกรรม อานาปานสติ มีปัญญาอบรมสมาธิเข้าไปถึงมัน อ้อ! ตัวตนเราอยู่ที่นี้เอง เราเป็นอย่างไรเอง ถ้าเข้าไปถึงตัวตนมันสงบนะ พอจิตมันสงบ มันรู้ตัวของมัน ถ้ามีสตินะ

ถ้าเป็นมิจฉาสมาธิ แล้วอ้างอิงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า “ว่างๆ เว้งว่างจับต้องไม่ได้ มีความสุขมาก” คนเรามันแบกหามไว้ พอมันสลบไปแล้ว มันไม่รับผิดชอบอะไร มันก็บอกว่ามันว่างไป

แต่ถ้าสัมมาสมาธิ มีสติรับรู้ตลอด ขณิกสมาธิ อุปะการสมาธิ อัปปนาสมาธิ มีสติมีปัญญาเข้าไปตลอด มีสติปัญญา จิตเป็นสมาธิแล้ว ผลของมันก็เป็นความสุข ความสงบ ความระงับ ทุกข์เกิดขึ้น ทุกข์ตั้งอยู่ ทุกข์ดับไป สังขาร ทุกข์เป็นอริยสัจ

ทุกข์เป็นอริยสัจ เพราะประพฤติกปฏิบัติขึ้นมา ทุกข์มันเกิดมาจากไหน? ทุกข์มันเกิดจากสมุทัย สมุทัยคือความไม่รู้ไม่เข้าใจของมัน ตัณหาความทะยานอยากของมัน ถ้ามีสติมีปัญญา ใช้ปัญญาอบรมสมาธิเข้าไป มันวางสมุทัยขึ้นมา พอวางสมุทัยขึ้นมา มันก็สงบระงับเข้ามา

พอวางสมุทัย วางเหตุไฉน วางเหตุ ทุกข์มันก็ไม่มีไฉน ถ้ามันมีเหตุมีปัจจัย มีเหตุกระตุ้นอยู่ มันก็มีความทุกข์ต่อเนื่องกันตลอดไป แต่ถ้ามีสติปัญญาขึ้นไป รู้เท่ารู้ทันของมัน มันปล่อยวางขึ้นมา มันปล่อยวางขึ้นมา มันเป็นความจริงของมัน เห็นไหม ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง

แต่สุข สุขเพราะเรามีเหตุมีผล สุขเพราะเรามีปัญญาขึ้นมา เราแยกแยะ เราพิจารณาของเราขึ้นมา มันจะมีความสุขของมัน สุขอย่างนี้ เห็นไหม สุขกับทุกข์ มันเป็นขันธ สุขเวทนา ทุกขเวทนา ถ้าถึงที่สุด เวลาปฏิบัติไป ถ้ามันทำลายถึงที่สุด แล้ววิมุตติ ที่มันพ้นจากขันธไป มันทำอย่างไร มันมีจริงของมันไหม ถ้ามีจริงของมัน นี่เรามาปฏิบัติธรรมเพื่อเหตุนี้

ฉะนั้น โลกเขาคิดกันอย่างไร เขาทำกันอย่างไร สาธุ! ใครที่เขาสนใจในเรื่องศาสนา ใครที่เขาสนใจเรื่องปฏิบัติ เราก็สาธุไปกับเขา เขามีความตั้งใจจริง เขาอยากปฏิบัติจริง เราก็สาธุเนาะ แต่ในเมื่อเด็กมันอ่อน อนุบาลแท้ๆ เลย แล้วเราจะมาให้เข้มนวดขึ้นไปมันก็จะเสียหายกับหัวใจของเขาด้วย

ให้หัวใจของเขาไปปฏิบัติก่อน ให้เขามีช่องมีทางของเขาก่อน แล้วถ้าเขาขยันหมั่นเพียรขึ้นไป เขาต้องการที่เข้มนวดขึ้นมา เขาจะเต็มใจมาทำแบบเรา เขาจะเต็มใจมานอนแบบอัมภิกา

กัณฑ์ นี้ชุดงศ์ข้อหนึ่ง อยู่ในเรือนว่าง เวลาเรือนว่าง อากาศมันถ่ายเท มันไม่มีสิ่งอับชื้น ไม่มีสิ่งต่างๆ เห็นไหม

ถ้าจิตใจเขาพอใจแล้ว เขาจะพอใจทำแบบเรา อยู่โคนไม้กัน แต่ถ้าจิตใจเขายังฝักใฝ่ “ฉันทำความดีๆ ทำไมไม่มีใครส่งเสริมฉันเลย ฉันทำความดี ทำไมไม่มีใครอุปฐากฉันเลย ฉันทำความดี ทำไมไม่มีใครยกย่องฉันเลย ฉันทำความดี”

ฉันทำความดีใน ใจนี้ความดีอย่างเขานั้นยกไว้ ฉะนั้น ถ้าใครอยากประพฤติปฏิบัติ สาธุ! เห็นด้วย แต่ให้ไปวัดที่สะดวกสบายชะ แล้วถ้าเขามีความสนใจ มีความเป็นจริงแล้ว เขาค่อยจะมาทำแบบเรา เอวัง